

Макро эдийн засгийн эмзэг
байдал, түүнийг бууруулах нь

Б.Алтанцэцэг

МУИС-ийн Эдийн засгийн тэнхим

Макро эдийн засгийн эмзэг байдал

Макро эдийн засгийн эмзэг байдал

- Тухайн улс санхүү, эдийн засгийн уналт, хямралд орох магадлал
- Эдийн засгийн хэлбэлзэл, тогтворгүй байдал нь зардалтай

Санхүү, эдийн засгийн хямрал

- Reinhart, Rogoff (2009) нарын судалгаагаар улсын болон хувийн секторын өр санхүүгийн хямралын гол шалтгаан болдог.
- Их өртэй эдийн засаг хүмүүсийн итгэл, өөдрөг байдлын хямралд эмзэг болдог.

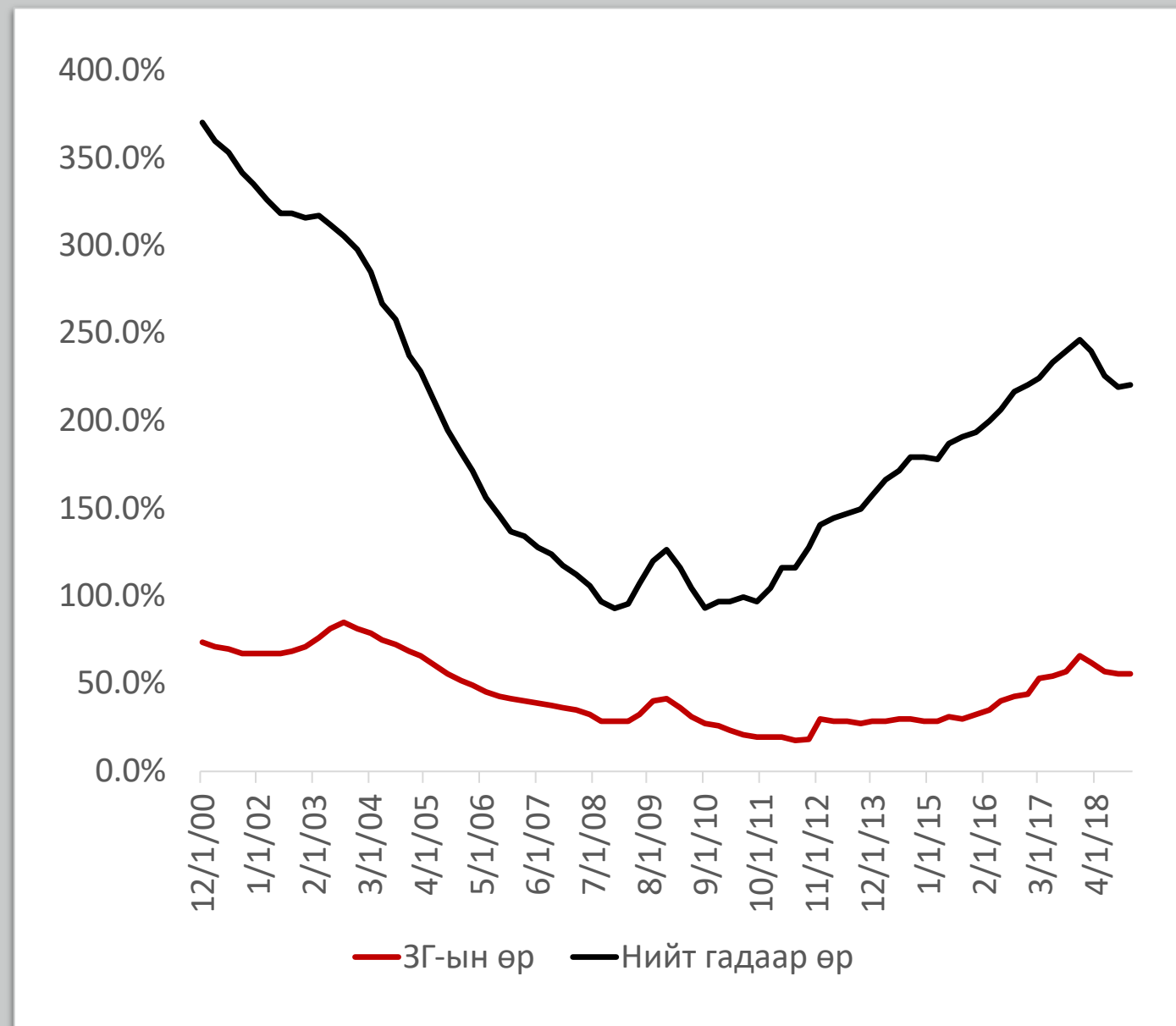
Эдийн засгийн бүтэц

- Түүхий эдийн экспортоос хамааралтай байдал
- Институци, засаглалын чанар

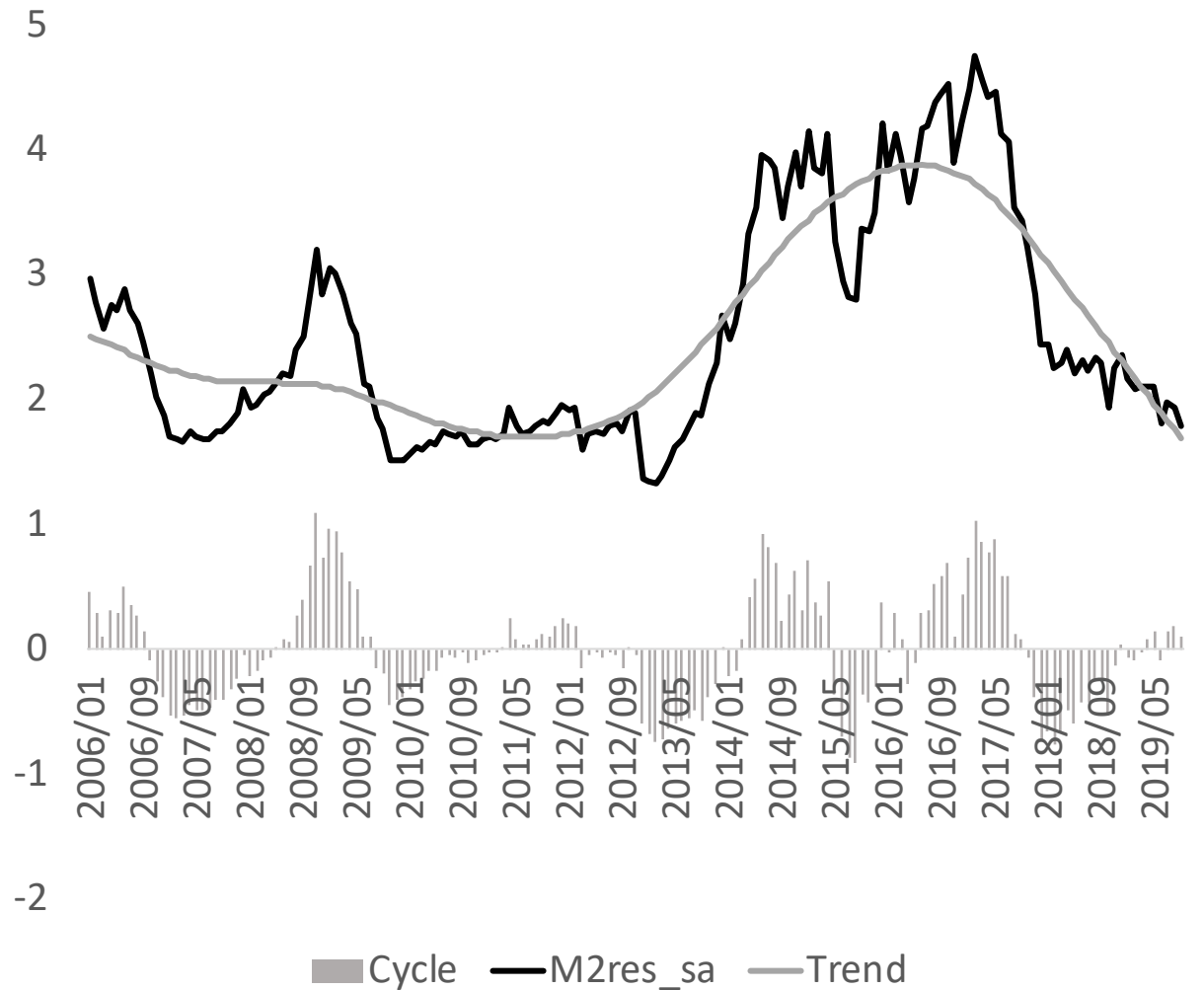
Эдийн засгийн эмзэг байдал

- Эдийн засгийн болзошгүй уналт, хямралыг урьдчилан таамаглах боломж
 - Хямралын шалтгааныг тодорхойлох
 - Уламжлалт: бодит ханш, дотоодын зээлийн хүү, урсгал тооцоо, бодит цалин
 - Орчин үед: эдийн засгийн суурь үзүүлэлтүүдээр хязгаарлагдахгүй
 - Макро эдийн засгийн түүхэн тоон өгөгдөл ашигласан эмпирик судалгаанууд
 - Олон улсын урт хугацааны тоон өгөгдөлд суурилсан судалгаанууд
 - МУ-ын макро эдийн засгийн эмзэг байдал
 - Макро эдийн засгийн урт хугацааны тоон өгөгдөл байхгүй
 - Бусад хүмүүсийн судалгаанд суурилан гол индикаторуудыг сонгох: Reinhart, Kaminsky, Lizondo (1998); Kaminsky, Reinhart (1996); Reinhart, Rogoff (2009)

МУ-ын өр
болон ДНБ-ий
харьцаа 2010
оноос хойш
өсөх
хандлагатай
байна.

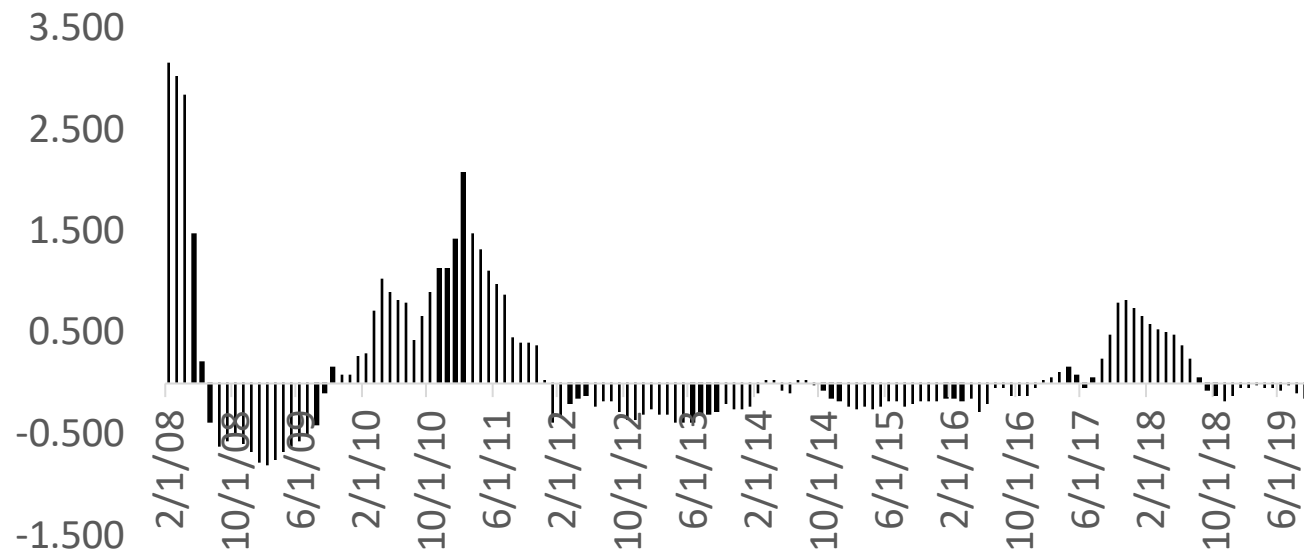

M2 ба гадаад
валютын албан
нөөцийн
харьцаа

Хөрөнгийн үнийн индекс

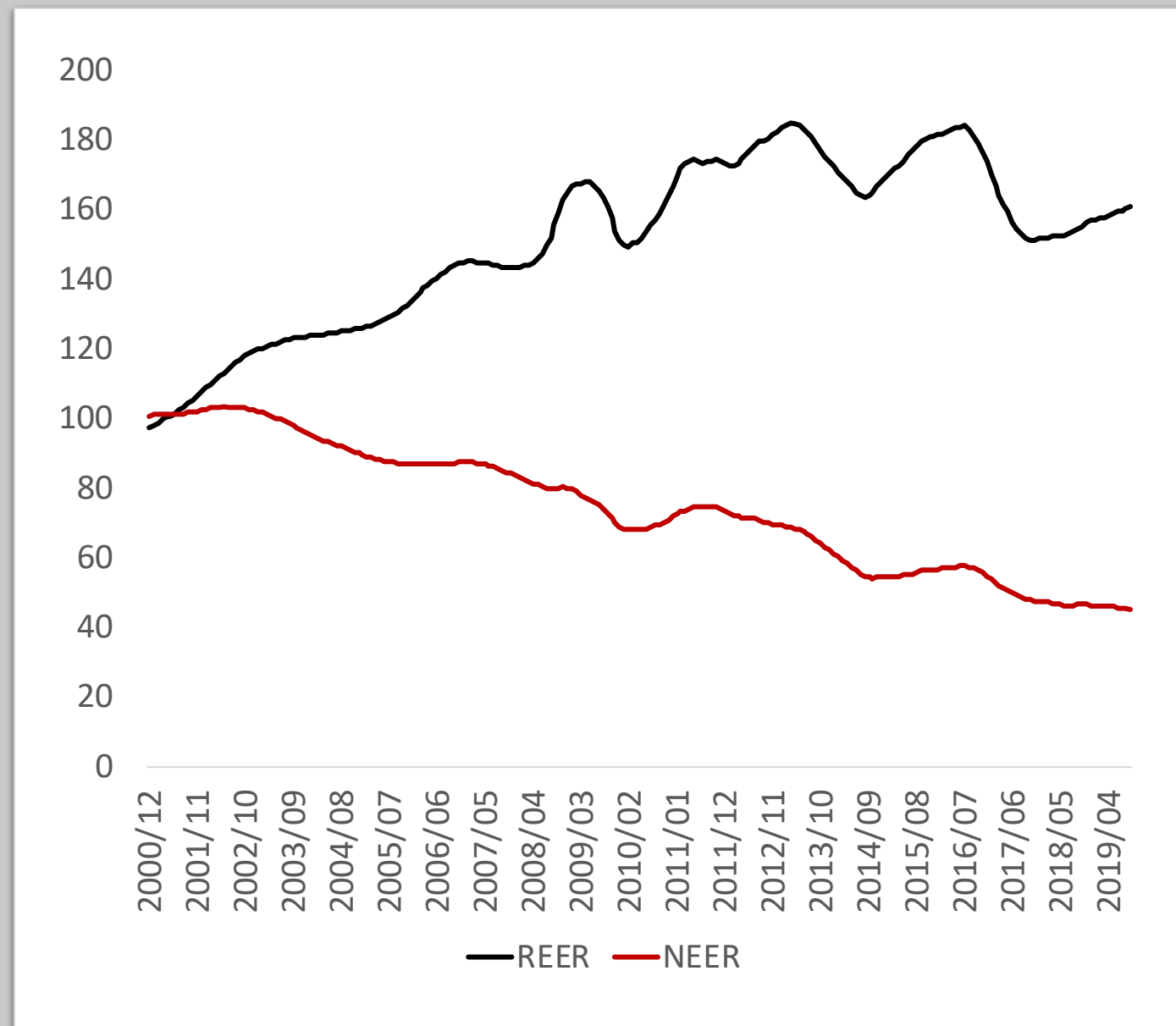
ТОП20 индексийн бодит өсөлт

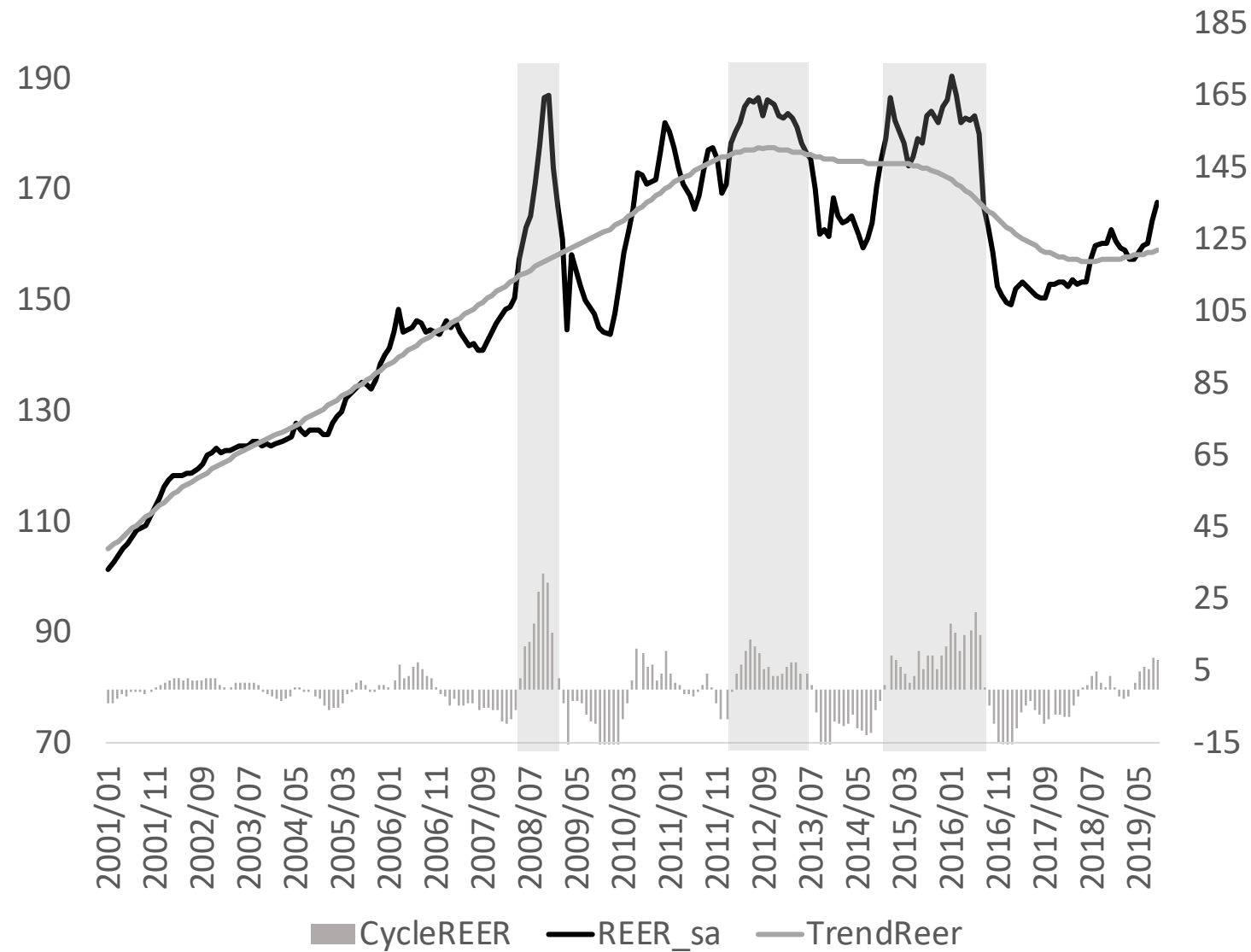
Орон сууцны үнийн индекс

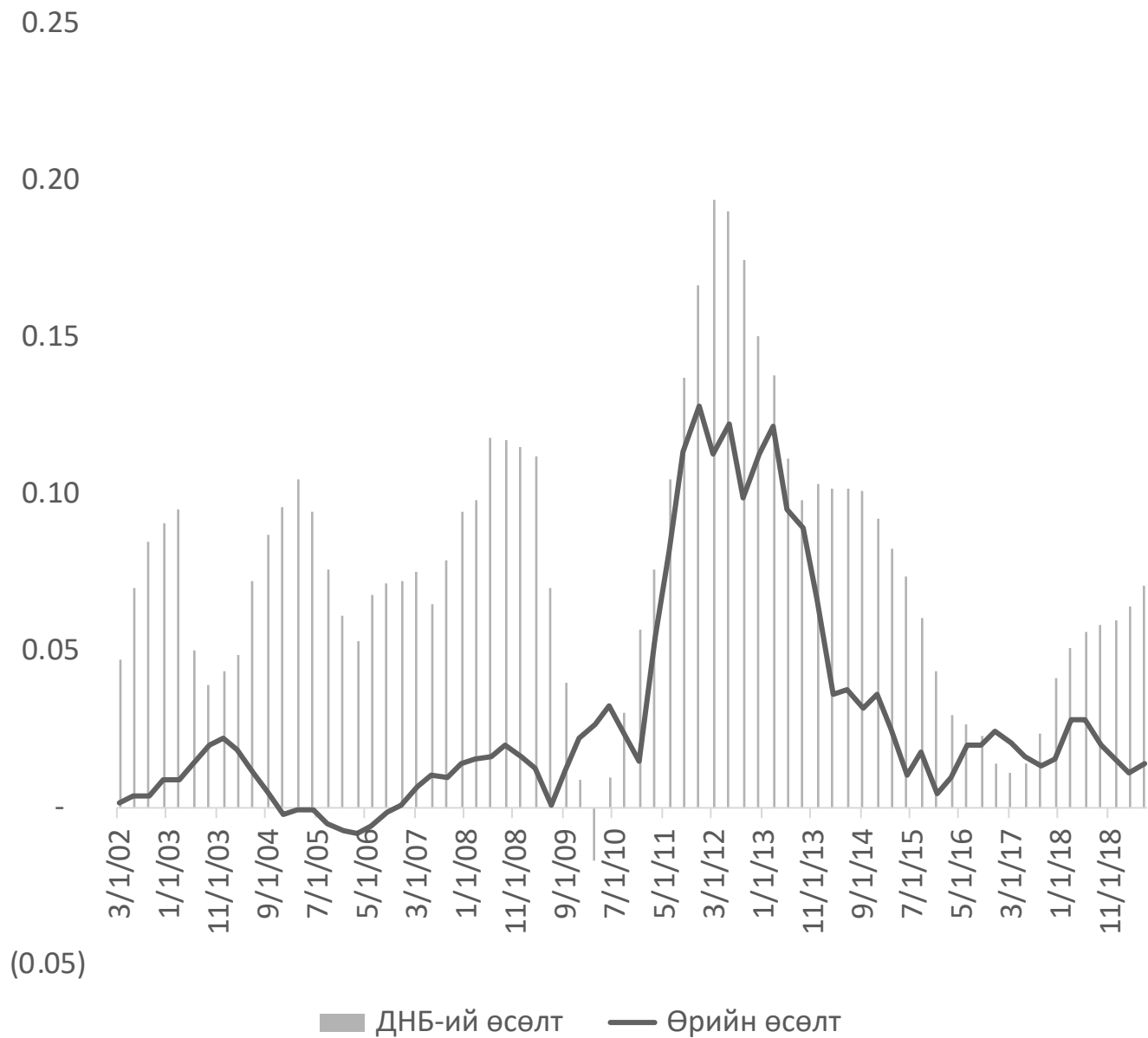
Төгрөгийн
нэрлэсэн ханш
тогтвортой
буурах
хандлагатай
байдаг ч, бодит
ханш нэлээд
хэлбэлзэлтэй
өсөх хандлагатай
байдаг.

Төгрөгийн бодит ханш ба эдийн засгийн уналт

Хөгжиж буй
орнуудын өр
мөчлөг
дагасан
байдаг.

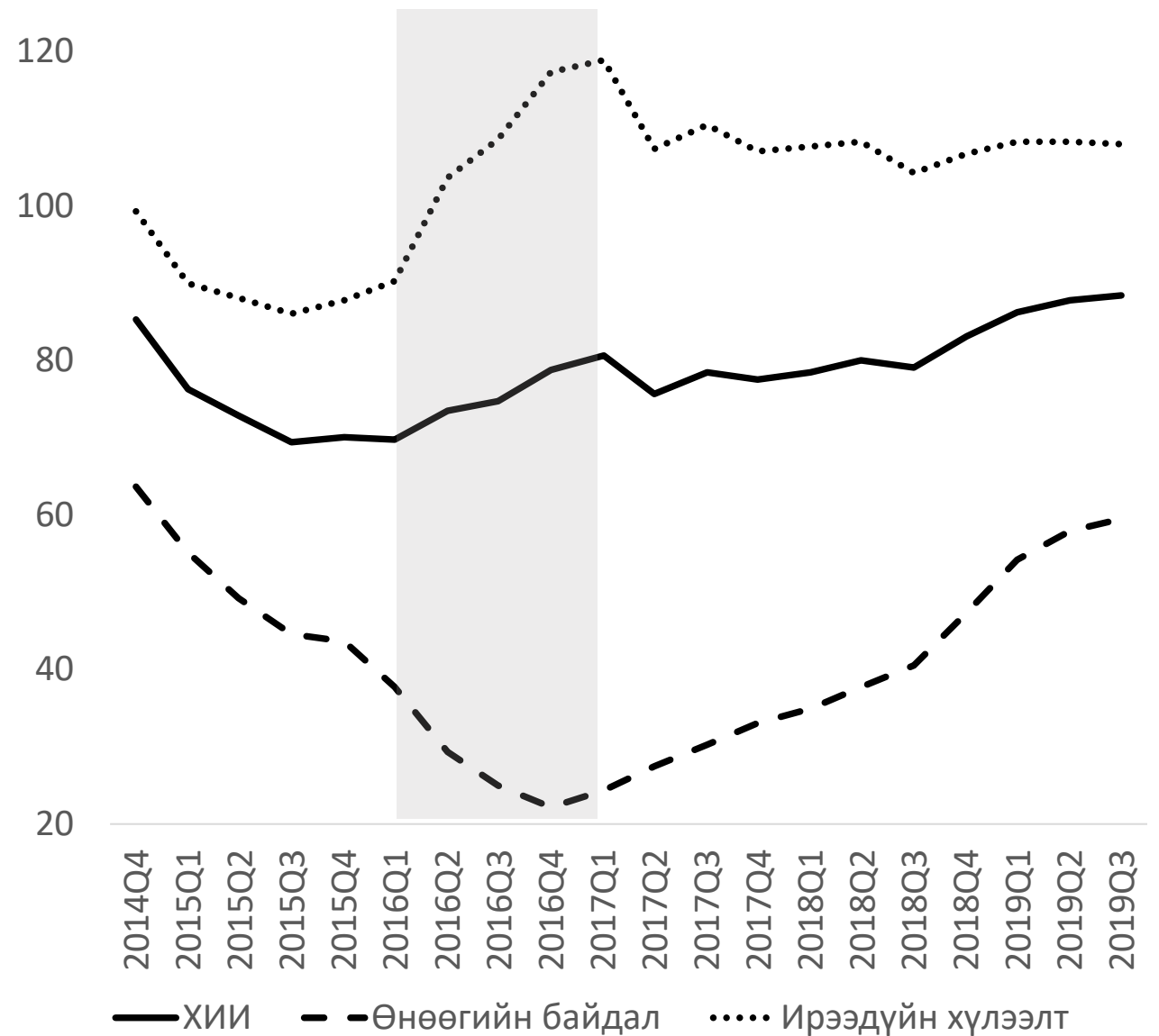
Экспорт

- Цөөн нэр төрлийн түүхийн эдийн экспортын эзлэх хувь улам бүр өсөх хандлагатай байна.
- Эрдэс бүтээгдэхүүний бус экспортын орлого
 - Хэлбэлзэл ихтэй
 - Төгрөгийн ханшны өөрчлөлтөөс хамааралтай

Эрдэс бүтээгдэхүүн, %

Хэрэглэгчийн итгэлийн индекс

Эмзэг байдлыг хэрхэн бууруулах вэ?

- Өрийн үзүүлэлтийг хянаж, улсын өрийг бууруулах
 - Төсвийн алдагдлыг бууруулах
 - Улсын өрийг бууруулах
 - Системийн эрсдэл үүсгэж болзошгүй хувийн секторын зээлд ЗГ-ын баталгаа гаргахгүй байх
 - Хадгаламжийн байгууллагуудад тавих хяналт
- Иргэдийн итгэлийг сайжруулах
 - Ханшийн бодлогоо тодорхой болгож, зарладаг, зарласан бодлогоо баримталдаг байх
 - Институцийн чанар: Хуулийн хэрэгжилт, гэрээний хэрэгжилт
- Зах зээлийн механизмыг ажиллуулахад анхаарах
 - Зах зээлийн хуваарилалтын үр ашгийг алдагдуулах бодлогоос татгалзах
 - Дотоодын үйлдвэрлэл
 - Диверсификаци